

VIII Olimpiada o DIAMENTOWY INDEKS AGH
2014/2015
Geografia z elementami geologii
ETAP III

KOD

G				
----------	--	--	--	--

Lp.	Zadanie	Punkty - poprawa:			
		I	II	końcowa	max
1	Zadanie 1				10
2	Zadanie 2				10
3	Zadanie 3				4
4	Zadanie 4				6
5	Zadanie 5				4
6	Zadanie 6				10
7	Zadanie 7				6
8	Zadanie 8				11
9	Zadanie 9				10
10	Zadanie 10				9
11	Zadanie 11				5
12	Zadanie 12				10
13	Zadanie 13				5
Suma pkt					100
		Podpis	Podpis	Podpis	

**VIII Olimpiada o DIAMENTOWY INDEKS AGH
2014/2015
Geografia z elementami geologii
ETAP III**

**VIII Olimpiada o DIAMENTOWY INDEKS AGH
2014/2015
Geografia z elementami geologii
ETAP III**

1. Uzupełnij tabelę wpisując w brakujące miejsca czynniki rzeźbotwórcze, procesy lub formy terenu wg przykładu **(0-10pkt)**:

FORMA	CZYNNIK	PROCES
grzyb skalny	wiatr	korazja
mutony		
mogoty		
Piarg		
mierzeja		
pokrywy lessowe		
płoso		
		abrazja morska
drumlina		
eratyki		
	wody polodowcowe	akumulacja

2. Oceń prawdziwość poniższych zdań (prawdziwe **(P)** i fałszywe **(F)**, **(0-10pkt)**

	Cechą charakterystyczną sieci hydrograficznej Gór Świętokrzyskich jest jej kratowy układ
	Na południowy wschód od Tatr, na wschód od Tatr Niżnych, około 50km od granicy z Polską leży unikatowa od względem krajobrazowym kraina, Słowacki Raj, dominująca w zjawiska krasowe
	Watty płytkie laguny występujące w strefie pływów, sukcesywnie zmulane i zarastane przez roślinność bagienną
	Pas Kuipera oddziela Płyte Nazca od Płyty Pacyficznej
	Na półkuli północnej, na oceanach izoamplitudy roczne odchylają się wyraźnie w kierunku południowym, natomiast na obszarach kontynentów w kierunku północnym
	Arkoza, dolomit i less – wszystkie przynależą do skał osadowych
	Nadejście frontu ciepłego zwiastują cirrusy, które należy do chmur wysokich, zbudowanych z kryształków lodu.
	Szczawy to wody infiltrujące, nasycone wolnym dwutlenkiem węgla (CO ₂) w ilości przekraczającej 1g/dm ³ . Inaczej woda kwasowęglowa.
	Ośią hydrograficzną Tucholskiego Parku Narodowego jest rzeka Brda z licznymi przełomami i meandrami. Dominują tu bory sosnowe.
	Charakterystyczną cechą Beskidu Wyspowego jest występowanie odosobnionych, pojedynczych szczytów, z których najbardziej znane to Mogielnica, Luboń Wielki, Lackowa

**VIII Olimpiada o DIAMENTOWY INDEKS AGH
2014/2015
Geografia z elementami geologii
ETAP III**

3. Na podstawie opisów rozpoznaj typy przełomów **(0-4pkt)**.

_____ - powstaje, gdy na drodze rzeki zaczyna tworzyć się wypiętrzenie tektoniczne, a ruch wznoszący jest na tyle wolny, że erozja wgłębna wód nadaża z wcinaniem koryta rzeki w podłoże.

_____ - powstanie przez rozcięcie zapory spiętrzającej wodę rzeczną. Zaporę tę stanowią mogą wały morenowe, jęzory osuwiskowe, strumienie lawy.

_____ - powstaje w wyniku erozji wstecznej źródeł rzeki co doprowadza do przecięcia działu wodnego i połączenia się dwóch rzek

_____ - powstaje, gdy rzeka rozwija się na powierzchni zbudowanej ze skał osadowych pokrywających ukrytą pod nimi starą rzeźbę. Rzeka wzdłuż swojego grzbietu odpreparowuje stare, odporne grzbiety. Przecinając je tworzy przełomy.

4. Charakterystykom przyporządkuj strefę klimatyczną oraz typ klimatu **(0-6 pkt)**.

Nazwa strefy klimatycznej Typ klimatu	Charakterystyka strefy klimatycznej	Temperatura powietrza	Opady atmosferyczne
Strefa klimatów _____ Typ _____	Rozciąga się od strefy klimatów zwrotnikowych do mniej więcej 40 ^o szerokości geograficznej na północ i na południe, przeważają opady w chłodniejszej porze roku, średnia roczna temp. wynosi od 10 ^o C do 20 ^o C	Gorące lata, łagodne zimy średnia temp. najcieplejszego miesiąca wynosi powyżej 25 ^o C	Roczna suma opadów powyżej 1 000mm
Strefa klimatów _____ Typ _____	Strefa rozciąga się od 10-20 ^o szerokości geogr. północnej do 10-20 ^o szerokości geogr. południowej, średnia roczna temp. powietrza wynosi ponad 20 ^o C, amplituda rośnie wraz z suchością klimatu	Temperatura roczna ponad 20 ^o C, roczna amplituda temperatury małą, poniżej 5 ^o C	Opady całoroczne od 2 000 do 3 000 mm, najwyższe przy zenitalnym położeniu Słońca
Strefa klimatów _____ Typ _____	Znajduje się między 40 ^o a 60 ^o N oraz 40 ^o a 50 ^o S, wyraźne pory roku wyznaczone są zmianą temperatury, średnia roczna temp. od 0 do 10 ^o C, opady w różnych porach roku	Roczna amplituda temperatury powyżej 23 ^o C	Małe opady, głównie latem roczna suma opadów 300-500 mm

5. Oblicz średni spadek rzeki w ‰ wiedząc, że jej źródła znajdują się na wysokości 990 m n.p.m., a ujście na wysokości 120 m n.p.m. Długość rzeki na mapie w skali 1:500 000 wynosi 25 cm**(0-4pkt)**.

VIII Olimpiada o DIAMENTOWY INDEKS AGH
2014/2015
Geografia z elementami geologii
ETAP III

6. Podane poniżej cieśniny zaznaczyć na mapie oraz ocenić prawdziwość poniższych zdań opisujących daną cieśninę (prawdziwe (**P**) i fałszywe (**F**)), (**0-10pkt**)

Nazwa	Opis	P czy F
Cieśnina Kerczeńska	zlokalizowana między Krymem a Półwyspem Tamańskim. Łączy Morze Azowskie i Morze Czarne	
Cieśnina Duńska	znajduje się na terenie Europy	
Cieśnina Drake'a	jest cieśniną związaną z Oceanem Spokojnym, Atlantyckim i Południowym	
Cieśnina Tatarska	cieśnina na Oceanie Atlantyckim, oddzielająca wyspę Sachalin od Azji.	
Cieśnina Torresa	cieśnina między Australią i Nową Gwineą, która łączy Morze Koralowe z Morzem Tasmana	

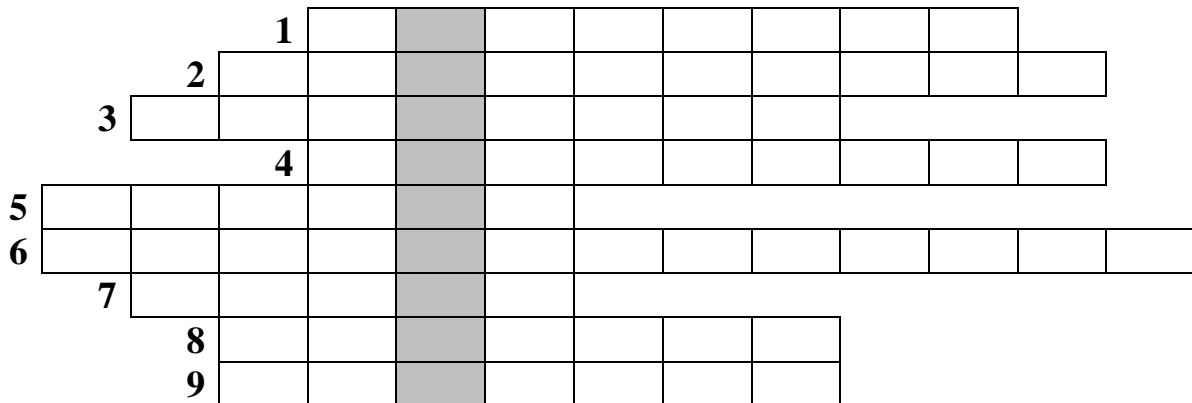

7. W każdym z podpunktów podkreśl element, który nie spełnia kryterium przyporządkowania oraz krótko uzasadnij swój wybór, (**0-6pkt**)

- trias, sylur, kambry, karbon
wyjaśnienie _____
- kwarc, sjenit, ortoklaz, mika
wyjaśnienie _____
- stratocumulus, nimbostratus, cirrostratus, stratus
wyjaśnienie _____
- oz, muton, kem, sandr,
wyjaśnienie _____
- lodolody, lodowce dolinne, kopuły i czapy lodowe, lodowce szelfowe,
wyjaśnienie _____
- pizolity, stalaktyty, stalagnaty, mogoty
wyjaśnienie _____

**VIII Olimpiada o DIAMENTOWY INDEKS AGH
2014/2015
Geografia z elementami geologii
ETAP III**

8. Rozwiąż krzyżówkę. Zdefiniuj pojęcie będące rozwiązaniem **(0-11pkt)**.

1. strefa powstawania głębokich trzęsień ziemi, na granicy między poruszającymi się ku sobie płytami,
2. wyziewy gazów i par, wydobywające się z głębi ziemi, związane z działalnością wulkaniczną,
3. rodzaj transportu okruchów skalnych, które wykonują niewysokie skoki,
4. transport zawieszony ziarenek piasku,
5. jednostka tektoniczna orogenu o stosunkowo jednorodnej budowie geologicznej charakteryzująca się jednakowymi parametrami paleomagnetycznymi,
6. różnicowanie składu magmy w ognisku magmowym,
7. osad organiczny lub organiczno-mineralny powstający na dnie jezior, materiał organiczny reprezentowany jest przede wszystkim przez stosunkowo dobrze zachowane (rozpoznawalne) szczątki organizmów,
8. minerał o twardości 4 w skali Mohsa,
9. mieszanina minerałów będąca rudą żelaza (ruda darniowa, bagienna).

Definicja hasła: _____
_____

9. Ułóż chronologicznie poniższe wydarzenia **(0-10pkt)**.

1. Uformowanie fundamentu krystalicznego platformy wschodnioeuropejskiej.
2. Faza ardeńska orogenezy kaledońskiej- wypiętrzenie strefy kieleckiej Gór Świętokrzyskich.
3. Powstanie złóż soli na Kujawach.
4. Powstanie diapirów na Kujawach.
5. Zlodowacenie Riss.
6. Faza sandomierska orogenezy kaledońskiej- pierwotne sfałdowanie południowej części obszaru świętokrzyskiego.
7. Wypiętrzenie północnej części Gór Świętokrzyskich- strefy łysogórskiej.
8. Powstanie rud cynku i ołowiu w rejonie Olkusza i Tarnowskich Gór.
9. Powstanie złóż gipsu w Niece Nidziańskiej.
10. Tworzenie się delty Wisły.

wydarzenie najstarsze										wydarzenie najmłodsze

VIII Olimpiada o DIAMENTOWY INDEKS AGH
2014/2015
Geografia z elementami geologii
ETAP III

10. Nazwij pradoliny zaznaczone na mapie, **(0-9pkt)**.

Źródło: fragment mapy pobrany ze strony internetowej <http://www.zycieaklimat.edu.pl/index/?id=5f93f983524def3dca464469d2cf9f3e>

1	
2	
3	
4	
5	
6	
7	
8	
9	

11. Wyjaśnij pojęcia podając ich krótkie definicje wg wzoru. Pojęcia dotyczą rodzajów wietrzenia **(0-5pkt)**.

RODZAJ WIETRZENIA	WYJAŚNIENIE
Przykład:	
insolacyjne	wietrzenie termiczne
eksfoliacja	
kongelacja	
eksudacja	
deflokulacja	
solucja	

VIII Olimpiada o DIAMENTOWY INDEKS AGH
2014/2015
Geografia z elementami geologii
ETAP III

12. Scharakteryzuj podane ustroje rzeczne oraz przyporządkuj przykłady rzek **(0-10pkt)**

RODZAJ USTROJU	OPIS USTROJU	NAZWA RZEKI
DESZCZOWY ŚRÓDZIEMNOMORSKI		GANGES
LODOWCOWY		OB
DESZCZOWY MONSUNOWY		COPPER
ŚNIEŻNY		RABA
ŚNIEŻNO DESZCZOWY		TAMIZA
		TYBER
		KONGO
		SEKWANA

13. Podanym jeziorom przyporządkuj genezę **(0-5pkt)**.

JEZIORO	TYP GENETYCZNY	OPIS GENEZY
Przykład: Śniardwy	Połodowcowe morenowe	Powstało w wyniku zablokowania moreną czołową odpływu wód połodowcowych.
Kopań		
Titicaca		
Arałskie		
Huron		
Jezioro Czerniakowskie		